

Jak souvisí úroveň vzdělání a pohlaví se zájmem o politiku?

V dnešní době je zájem o politiku klíčovým aspektem k fungování demokracie. Zájem o politiku neboli politický zájem označuje míru, s jakou jedinec sleduje politické dění, zapojuje se do diskusí a vyhledává informace o politických aktérech. (Dalton, R. J. 2014).

Podle Verby, Schlozmanové a Bradyho (1995)¹ existují tři hlavní zdroje politické participace: zdroje, motivace a mobilizační síť. Vzdělání a pohlaví se považují za důležité proměnné, které tyto zdroje formují. Vzdělání poskytuje občanům přístup k informacím a rozvíjí kritické myšlení. Genderové rozdíly mohou ovlivnit přístup k politice prostřednictvím kulturních norem, sociálních očekávání či historických kontextů.

Tato práce se zaměřuje na analýzu, jak vzdělání a pohlaví ovlivňují zájem o politiku.

Lineární regrese

Pro analýzu dat jsme se rozhodli využít lineární regresi, vícerozměrný statistický model, který popisuje závislou proměnnou pomocí skupiny regresorů, Naší závislou proměnnou byl zájem o politiku a dvěma regresory byly pohlaví a vzdělání.

Jako první jsme v programu SPSS rekódovali proměnnou zájem o politiku, aby vyšší číslo bylo přiřazeno k vyššímu zájmu. (1= vůbec mě nezajímá; 5 = velmi mě zajímá) Následnou analýzu jsme provedli v programu jamovi, kde jsme zadali naše proměnné a provedli obecnou lineární regresi.

Tabulka č.1: ANOVA Omnibus tests

	R ²	F	p – hodnota
Model	0,884	961,737	<0,001

Po provedení analýzy nám tabulka ANOVA ukázala, že náš model vysvětluje 88,4 % variance závislé proměnné. (R² = 0,884) Což znamená, že model velmi dobře predikuje zájem o politiku. Hodnota F nám říká, že celek je vysoce statisticky významný.

Tabulka č.2: ANOVA Omnibus tests

	F	η^2_p	p – hodnota
Pohlaví	3105,619	0,860	<0,001
Vzdělání	26,355	0,073	<0,001
Pohlaví x Vzdělání	0,611	0,002	0,608

Tato tabulka nám ukazuje, zda různé faktory v modelu mají statisticky významný vliv na závislou proměnnou. Dozvěděli jsme se, že pohlaví má silný a statisticky významný vliv a

¹ Data a další informace o této zprávě jsou dostupné na adrese <https://dostal.vyzkum-psychoologie.cz/stat4?i=432>.

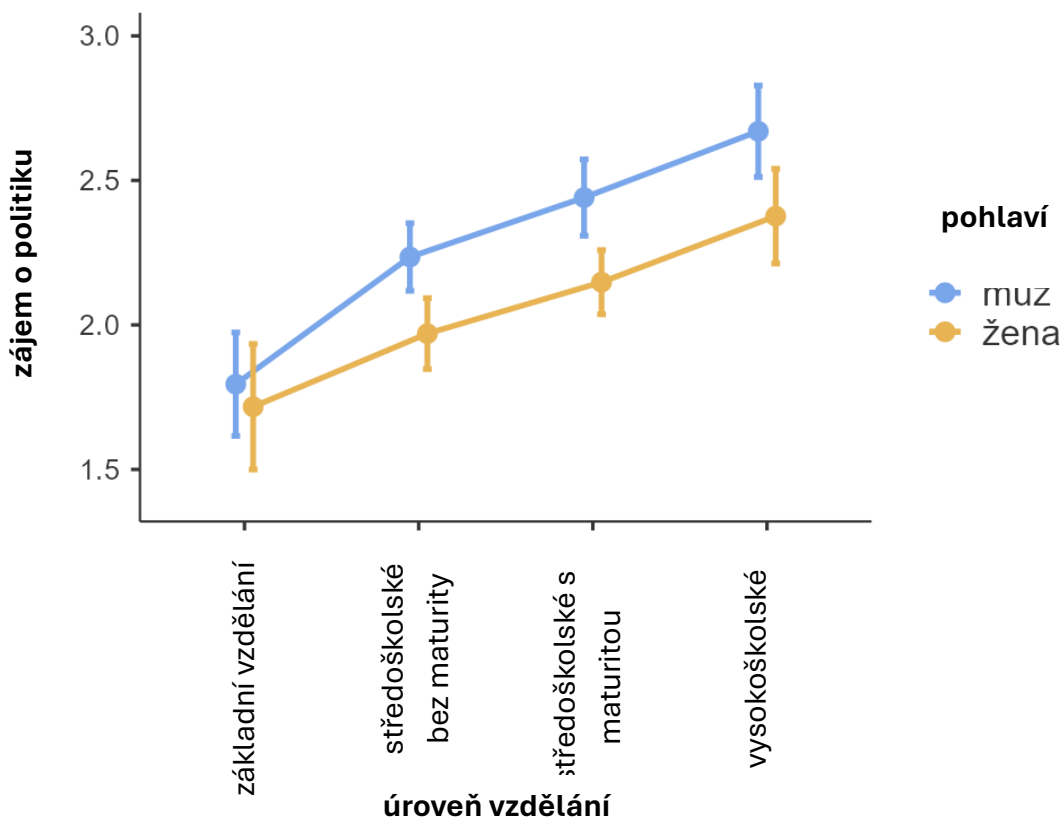
vysvětluje 86 % variability. Vzdělání má také statisticky významný vliv, ale vysvětluje pouze 7,3 % variability. Interakce mezi pohlavím a vzděláním nám říká, že ženy a muži reagují na vzdělání podobně a že tato interakce není statisticky významná.

Tabulka č.3: Fixed Effects Parameter Estimates

	β	p – hodnota
Muž	0,103	<0,001
Žena	-0,173	<0,001
Střední bez maturity	0,411	<0,001
Střední s maturitou	0,638	<0,001
Vysokoškolské	0,948	<0,001

Tuto tabulku můžeme interpretovat následovně. Všechny proměnné zastoupené v této tabulce jsou statisticky významné, tedy existuje mezi nimi nějaký skutečný vztah. U proměnné pohlaví se dozvíme, že ženy mají nižší zájem o politiku než muži, jelikož jsme si stanovili muže jako referenční skupinu. U proměnné vzdělání jsme zjistili, že čím vyšší má člověk ²vzdělání tím více se zajímá o politiku. Můžeme si všimnout, že se hodnota zvyšuje s rostoucím vzděláním. V tabulce nám chybí označení základního vzdělání, jelikož jsem si stejně jako muže jej zvolili jako referenční skupinu.

Graf č.1

² Data a další informace o této zprávě jsou dostupné na adrese <https://dostal.vyzkum-psychologie.cz/stat4?i=432>.

V grafu č.1 můžeme vidět znázorněný rozdíl mezi pohlavím a skutečně vidíme, že muži se o politiku zajímají více než ženy. Co se týče vzděláním vidíme, jak zájem o politiku postupně roste s vyšší vzděláním.

Závěr

Analýza ukázala, že pohlaví a vzdělání mají významný vliv na zájem o politiku. Statisticky významné rozdíly mezi muži a ženami ukazují, že pohlaví je hlavním faktorem, jelikož ženy projevují méně zájmu o politiku než muži. Dále se ukázalo, že vyšší úroveň vzdělání souvisí s vyšším zájmem o politiku, což naznačuje, že vzdělanější jedinci mají tendenci se více zajímat o politické dění.

Analýza neodhalila statisticky významnou interakci mezi pohlavím a vzděláním, což znamená, že vliv vzdělání na zájem o politiku se mezi muži a ženami zásadně neliší.

Pro budoucí analýzy by bylo dobré zahrnout i další faktory, jako například ekonomický status, příjem, socioekonomické zázemí nebo politické postoje, které mohou hrát klíčovou roli.

Zdroje

Dalton, R. J. (2014). *Citizen Politics: Public Opinion and Political Parties in Advanced Industrial Democracies*. CQ Press.

Verba, S., Scholzman, K. L., & Brady, H. E. (1995). *Voice and Equality: Civic Voluntarism in American Politics*. Harvard University Press.³

³ Data a další informace o této zprávě jsou dostupné na adrese <https://dostal.vyzkum-psychologie.cz/stat4?i=432>.